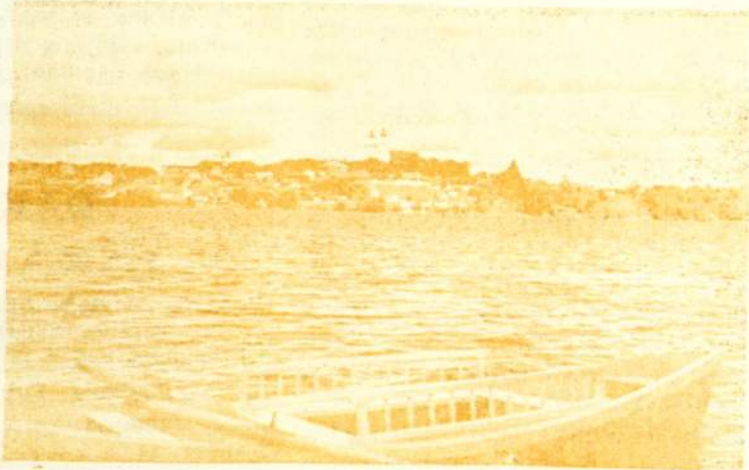

VILTIS

Lietuvių išeivių jaunimo žurnalas
Rugsėjo mėn.

Nr. 7 1935 M.

Zarasai.

J. Frizzo & Cía Bankiniai Na- mai.

Įkurti 1900 m. Rua Mauá Nr. 207;
skyrius rua 15 de Novembro, 41.
São Paulo

LAIVOKORTĖS ir šamados į visa
pasaulio šalis.

PINIGINĖS PERLAIDOS — siunčia-
me pinigų į Lietuvą ir kitas pasaulio ša-
lis.

UŽSIENIU VALIUTĄ perkame ir
parduodame geriausiomis kainomis.

INDELIAI IR EINAMOSIOS SAŠ-
KAITOS Priimame indelius, mokame nuo
šimčių ir teikiame knygeles (cudernetas).

Kalbame lietuviškai ir kitomis kal-
bomis.

Teikiame informacijas raštu į provinciją.

REDAKCIJA rankraščius taiso savo nuožiū-
ra. Nesunaudotų rankraščių savo lėšomis negraži-
na. Už skelbimų turinį neatsako. Siunčiant Reda-
kijai korespondencijas, raštus ar laiškus, visada
turi būti nurodyta siuntėjo vardas, pavardė ir tik-
ras adresas.

Š A M A D O S

J. FRIZZO BANKINIAI NAMAI.
Isac Cogan tarpininkaujant, darome šamadas
iš viso pasaulio šalių, už prieinamiausias kainas ir
su pilnomis garantijomis.
Rua Mauá, 207 Tel. 4-3345 S. Paulo.

„VILTIES“ ŽURNALAS GAUNAMAS

Luz stoties kioske; Josė Paulino vartelėje; prie
Centr. Pašto laiptų ir kampo; rusų vaistinėj Moko-
je, Menkaičio krautuvėj S. Annoj; „Vilniaus“ krau-
tuvėje, rua Prates, 12; Baužio krautuvėje, rua Car-
mo Cintra; Kirilausko krautuvės Vila Anastazijoj,
pas atskirus platintojus ir Redakcijoj, rua Bandei-
rantes, 92. SANTOS: S. P. R. stoties kioske.

Prisiekusis Vertėjas.

Miguel Ocougne

Rua 15 de Novembro, 32 sobreloja Tel. 2-6393
SÃO PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius do-
kumentus, kaip antai: chamadas, naturalizacijos, car-
teiras de identidade, carteiras professionaes ir kitus
dokumentus.

KALBAMA LIETUVIŠKAI.

Moterų Gydytojas

DR. LORCH

Moterų ligos, operacijos, gydymo pagalba,
spindulių terapija.

Buęs 5½ metų moterų klinikoje Berlyno ir Frank-
furt p/M. universitetuose ir vadovaujančiu gydytoju
2° operacinio skyriaus moterų klinikos ir gimdymo
namu «Cecilienhaus» Berlyne. Rentgeno institutas
Diatermia Ultravioletiniai spinduliai.

PRIĖMIMAS: Rua Barão de Itapetininga 18, kamb.
914, 920 ryte 9 — 11,30 (išskyrus trečiadienius) va-
kare 3 — 5,30 kas diena.

Telefonas 4-7337, šaukiamas nakčia 7-3789.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

RUA YPIRANGA 15. ap. 4. (keltė rua Santa Ephi-
genia) Tel. 4-0316.

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak. šeštadieniais
nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val.
Venerinių, vidurių ir psichinių ligų. Laboratorija:
tyrimas šlapimo, kraujo, mikrobu ir t. t...

DAKTARAS

A. JAZARA - SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chi-
rurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampas Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5 Gvv. butas ten pa-
5 aukšte. Tel. buto 2-5068.

Leidžia Br. Liet.
Jaunimo S-gos
„Viltis“
Centro Valdyba.

VILTIS

Redaktorius
P. Korsakas.

Lietuvių Išeivių Jaunimo mėnesinis žurnalas -- „Vilties“ S-gos Organas.

1935 metų
Rugsėjo m.

ADRĖSAS: „Viltis“ Caixa postal 1764, rua Bandeirantes, 92
São Paulo.

Nr. 7

KAINA: Metams 8 mlr., pusmečiui, 5 mlr. Amerikos valstybėse — me-
tams 12\$000, pusmečiui 6\$000. Lietuvoje ir kitur metams 15\$000 pusmečiui
8\$000. Atskiras nr. 1\$000.

Eina 1 metai

Respubl. Prezidento A. Smetonos kalba, Pirmaji Pasaulio Lietuviu Kongresą atidarant.

Mielieji užsienių lietuviai, svečiai ir viešnios, sveiki atvykę tėvynėn Lietuvon.

Labai džiaugiuos galįs Jus pasveikinti Vals-tybės Vado vardu šiame iškilmingame susirinkime. Ši yra proga jaučiu malonumo padėkoti Draugijai Užsienių Lietuviams Remti, kad sėkmingai in-nykde kongreso sumanymą, padėkoti visiems, kurie žodžiu, darbu ir lėšomis dalyvavo taip svarbiame mūsų tau tai žygyje.

Šis kongresas yra istoringos reikšmės: jis yra pirmas, jis deda pastovius pamatus visų kraštų lietuviams bendrauti. Kaip visos tautos, taip ir mū- siškė yra juk pasklidusi per visą pasaulį. Šiandien visi nori išlaikyti tautiškumą, ne tik savo valsty- bės ribose, bet ir toli už jų. Kai didžiosios tautos, kaip vokiečiai, italai, lenkai ir kiti rūpinasi, kad nepakriktų jų tautiečiai, kurie yra užsieniuose, tai ką bekalbėti apie mažas tautas, kaip lietuviai, ku- riams buvo likimo lemta sutirpti ligi kelių milijonų skaičiaus. Praradę begales savo žmonių svetimie- siems, insimaniusių tarpauti svetimieams idealams, jie bent dabar turi sukrusti. Šiam visuotiniam kongresui vadovauja kaip tik mintis glaudžiau telk- tis draugėn ir stipriau laikytis iš vieno, kad mūsų nedidelės pajėgos veltui nežūtų svetimuose kraštuose.

Kelios kartos atstovaujamos šiame susirinki- me: senoji, jaunoji ir dar jaunesnė. Kurie gimę au- gę Lietuvoje, matę ją prieš Didįjį karą svetimųjų jungė, tiems šiandien, matant ją laisvą, atsipalaida- vusią iš nelaisvės pančių, lengva pajusti ir suprasti jos pažangą. Savo valdžia valdo kraštą, savo kal- ba vartojama visur, visuomenės ir vyriausybės ins- taigose. Vietoje rusiškų mokyklų, kurių šimtais bu- vo skaitoma — tūkstančiai lietuviškų mokyklų, vie- toje rusų mokytojų — tūkstančiai lietuvių mokytojų. Jaunimas auklėjamas saviškai, tautiškai. Vietoje rūkų, pro kuriuos tekdavo aušrininkams ir varpinin- kams žvalgytis saulės švintant, matome skaisčią, pil- ną vilties ateitį. Šviesią, blavią gadynę turime

Kiek daug per tą kelioliką metų padaryta, kai mū- sų tėvynė tapo nepriklausoma!

Šimtais milijonų dėta savo kultūrai ugdyti: švietimui, mokslui, menui, žemės ūkiui, prekybai ir pramonei. Viskas atgija ir auga ant karo pridarytų griuvėsių. Krašto lėšos, kurios pirma, kai tebebuvo me nelaisvėje, būdavo suvartojamos svetimieams rei- kalams, dabar vartojamos saviesiems. Kurie atsime- nate prieškarinę Lietuvą, tie turite atsiminti ir liūdną ano meto dainą:

Oi eisim, mes čia nebūsime,

Čia mums ne tėviškėlė.

Čia juoda duona,

Ir tos neduoda...

Štai kaip tekdavo dejuoti carinės Rusijos valdžioje. Šiandien linksmesnes dainas dainuojame, džiaugsmo giesmes giedame. Seniau statydavomės tik kryžius, kančių ženklus, o dabar statomės ir lais- vės paminklus. Tai jaunajai kartai pamokymas, kad tik per kančias pasiekama laimė, kad be var- gų nėra laimės.

Tie lietuviai, kurie gimę augę svetimuose kraštuose, gal kitaip mano. Jie ten yra matę daug visokio turto ir visokių gėrybių, tai gal ir Lietuva jiems rodomi mažutė ir neindomi. Klaidinga būtų taip spręsti. Lietuva reikia lyginti ne su jų naująja tėvyne, o su tuo, kokia yra buvusi ir kokia dabar tapusi. Lietuvos pažangai turi būti savo mastas. Ji neturi nei dangoraižių, nei kitokių didingų pasta- tų, nei inspūdingos pramonės, kaip kiti kraštai, kad turi, tačiau jos pažanga milžiniška. Juk iš visai menkų pajėgų teko Lietuvai kurtis, gaivintis ir sta- tytis sugriautas gyvenimas. Pradžioje stigo jėjai prašvitusių, apmokyto kariuomenės, stigo šiokių ar- tokių lėšų steigti vėlebes prietaisus. Bet tas stiglius, kaip matote, buvo užpildytas, daugkas sukurta beveik iš nieko ir valstybiškai sutvarkyta. Visur matyti sveikų atgimstančios tautos žymių. Kaunas buvo, bet ne toks, koks šiandien yra. Savo galia, savo

lėšomis esame sukūrę laikinąją sostinę, siekiančią lygintis su svetimųjų kraštų didžiais miestais. Visa tatai vieningo tautiško darbo vaisius.

Neprivalome pamiršti, kad Lietuva atstatyta visų lietuvių pastangomis: tų, kurie gyvena savo krašte, ir tų, kurie gyvena užsieniuose. Tatai insi-
dėkime galvon ir visuomet minėkime. Kai pavergtoje Lietuvoje buvo persekiojama lietuviškas raštas ir katalikiškas tikėjimas, kai buvo spaudžiamas tautiškas atgimimas, tai užsienio lietuviai, ypač amerikiečiai, ugdė savybėje tautos sąmonę, palaikė lietuvių spaudą ir ją platino savo pirmoje tėvynėje. Daug, labai daug paramos sulaukdavome iš užsieniū lietuvių, mes, palikę savo gimtajame krašte. Nepamiršdavo jie nei savo giminių, nei savo pažįstamųjų ir siūsdavo jiems sunkiai uždirbto skatiko. Niekuomet jie nepamiršdavo savo nuvargusios motinos Lietuvos. Ir kai užgriuvo Didysis karas, užsienio lietuviai suskato gelbėti Lietuvą kas kaip galėdami. Gražiai jau tada jie suprato, kad vienybėje galybė. Savo patyrimu ir savo lėšomis jie stipriai remia Lietuvos pastangas išsivaduoti iš nelaisvės, remia jos pirmąją valdžią, Valstybės Tarybą. Svetimieji, pamatę tokią lietuvių vienybę, invertino jų laisvės troškimą. Vienybė buvo didis veiksnys mūsų nepriklausomybės kovose, kur yra žuvęs ne vienas Amerikos lietuvis kariu savanoriu. Tautiška vienybė padarė mūsų tėvynę laisvą, taigi tos vienybės turime ir toliau laikytis. Kai Lietuva tapo laisva, kai jau džiaugėsi kurdama savo kultūrinę gėrybę, Darius su Girėnu ryžosi pagarsinti pasauliui jos vardą, leidęsi pavojingon kelionėn iš Amerikos per Atlanto vandenyną. Tarp debesų ir saulės, audrų ir vėtrų mėtomi, skrido jie sparnuota mašina lietuvių tautos aerodroman, Kaunan, kur pakyla ir nusileidžia mūsų drąsuoliai lakūnai, kad pasiektų savo tikslo. Nugalėjo Atlanto vandenyną ir žuvo, bet savo herojiška mirtimi inamžino Lietuvos vardą pasaulinėje istorijoje. Savo šituo žygiu jie paliko mums tautiškos vienybės testamentą: negailėkite savo gyvybės, kai jos reikalauja Lietuvos garbė! Štai kitas kultūrinis žygis užsieniū lietuvių: dr. Račkus, Amerikos lietuvis, padovanojo gimtajam kraštui savo kruopščiai sulesinę tą vertingų dalykų rinkinį. Gėrėdamies galime pasakyti, kad užsienio lietuviai, kaip geri vaikai, nepamiršta savo motinos Lietuvos, ypačiai tuomet, kada esti sunki jos butis. Mes tikimės, kad taip visuomet bus.

Tautų butis nepastovi. Joms tenka gyventi vargesniū ir laimingesniū dienų. Štai dabar siaučia visame pasaulyje vadinamasis krizis. Jis neaplenkė nei Lietuvos. Rūgoja visur, rūgoja ir pas mus, kad sunku gyventi. Bet netaip seniai esame turėję ir labai gerų metų. Atėjo blogesni. Tačiau niekas jų nenorėtų mainyti nei su karo metais, nei dargi su 1919 ir 1920 metais, kada mūsų tautai teko kariauti su visokiais priešais, tvarkant ir tvirtinant savo val

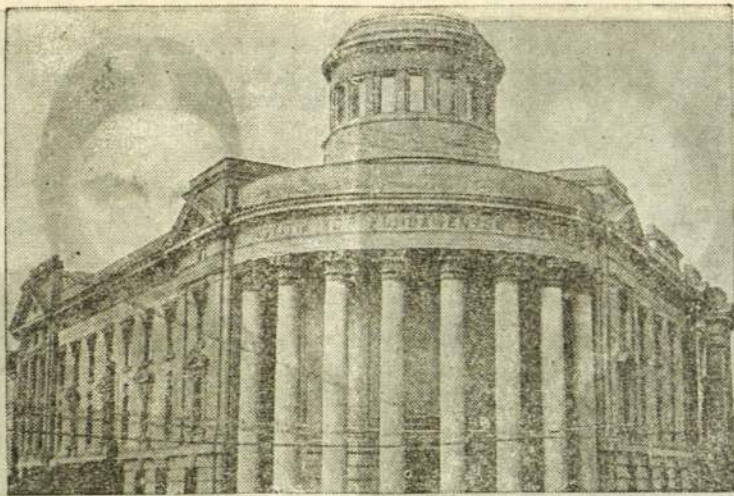
džią. Jei mūsų kariai au ojo savo gyvybę tėvynės laisvei, tai mažas, palyginti, yra daiktas kentėti šiuos ar tuos nepriteklius arba paaukoti daugiau vienu kitu litu savo krašto reikalams. Šiandien sunku, palūkėjus gali vėl palengvėti. Tarp vargo ir pilsio gyvename.

Visas pasaulis politikos nerimo kamuojamas. Visur visa juoda, virpa, visur pavojai graso. Ir mus palma nerimas. Bet ar mes turėtume nusiminti?.. Niekuomet. Saugokime laisvę ir išsaugosime. Gyvename tarp didžiųjų valstybių. Kartais iš šen ar iš ten pasigirsta mums garšių balsų. Tačiau, tvirtai stovėdami, kaip mūsų tautos gaivintojai, aušrininkai ir varpininkai, turime tikėti, kad išversime ir atsispirsime.

Galbūt, kitiems rodosi, kad mūsų kraštas, jei turėtų geresnę valdymo formą, lengviau gyvenėtų ir lengviau būtų inveikiami visokie sunkumai. Žinau, kad taip manančių turime nemaža. Bet ar tik jie neklysta? Juk prieš kelerius metus prie tos pat valdymo formos mūsų krašte buvo daugiausia pertekliaus: valstybės biudžetas buvo pasiekęs pusketvirto šimto milijonų litų! Kad šiandien galas su galu sunkiau suvesti, tai reikia jieskoti priežasties ne valdžioje, o bendruose pasaulio reiškinuose. Visur rinkos užsidariusios, visur dėl jų atkakliai kovo jama, visur finansinė padėtis pasunkėjusi. Tai juk karas, tiesa, ne ginklais, o ekonominėmis priemonėmis. Kai tokios karingos vėtros siaučia, tai reikia daugiau budėti ir nežabotos laisvės ribos siaurinti. Bet visa tai neamžna, tai laiko padaras. Nėra visiems laikams nustatytų visiems kraštams vienodų valdymo formų. Valdžia gera, kai tinka realiam gyvenimui. Ne viena kuri valstybė, o visa Europa šiandien negaluoja ir jiesko tikresniū valdymo formų.

Šio kongreso reikšmė yra svarbi ypač dėl to, kad norima arčiau sutelkti mūsų tautą. Jos vienybė reikalinga ir tam, kad atgautume Vilniaus kraštą. Mes tikimės jiatgauti vieningu darbu ir tvirtu ryžtu. Stovėdami ant tautiško kelio, nepasiduodami svetimoms srovėms, grasančioms mus paskandinti, mes, kaip Darius ir Girėnas, visokių vėjų pučiami, visokių priešingų vėtrų kliudomi, taikinkime in vieną srovę, in Lietuvą, lėkime in jos aerodromą. Jūs, mielieji svečiai ir mielios viešnios, plaukėte visokiomis jūriū srovėmis, visokiais, laivais, o gavote išlipti tame pačiame mūsų tautos ošte, Klaipėdoje. Tą pat galima pasakyti ir apie visokias gyvenimo sroves, svetimąsias ir savąsias: visoms joms svarbiau sia tautiška bendra tėkmė. Metame šalin visa, kas mus skiria, telkiamės apie tai, kas visiems bendra. Taip apčiumpama tautiškoji tėkmė.

Džiaugiuos galįs dalyvauti pirmame visuotiniame užsieniū ir Lietuvos lietuvių kongrese, giliai insitikinęs, kad jis padės tautiškus padėlius telktis visiems lietuviams, jieskantiems bendrų kelių mok-

TEISINGUMO MINISTERIJOS RUMAI, KAUNE.

le, mene, švietime, technikoje, žaisme ir visur kitur tautinėje kultūroje. Būdami lojalūs tiems kraštams, kurie tapo jums antrąja tėvyne, jūs niekuomet nepamiršite tos meilės, kurių esate skolingi savo pirmajai tėvynei, savo motinai Lietuvai. Man rodosi, kad jūs, nuėję šiandien vakarą nusilenkti Lietuvos Nežinomojo Kareivio Kapui, pasijusite tenai pagauti vieningos dvasios, pasijusite dar vieningesni, nei lig šiol, akivaizdoje tų gyvybės anų, kurias buvo padėtos mūsų tėvyne vaduojant iš nelaisvės. Tai meilės aukos.

Baigsiu savo žodį linkėjimais, mieliieji svečiai ir mieliosios viešnios, kad, arčiau pažinę Lietuvą, skelbtute pasauliui jos gerą vardą, kur jums tenka gyventi ir sukurti gyvenimo sukuryje. Linkiu jums, Lietuvoje besidairant, maloniai praleisti laiką, pažinti mūsų kultūrinį gyvenimą, sveikiems ir linksmiems laimingai sugrįžti į tuos kraštus, iš kur atvykę, ir dar labiau pamilti visų mūsų motiną Lietuvą.

Tsb.

Ministerio Pirmininko J. Tūbelio žodis

ties Nežinomojo Kareivio kapu.

Brangūs Tautiečiai! Atėjome čia nulenkti galvas prieš lietuvių tautos šventovę ir pareikšti savo pagarbą tiems, kurie žuvo už Lietuvos nepriklausomybę. Šis paminklas, sudėtas iš akmenų, pamintų nuo mūsų žemės sienų, primena mums mūsų sunkias kovas už Lietuvos laisvę, už lietuvių tautos teisę tvarkytis savarankiškai. Supiltas jis pagerbti tiems, kurie atidavė tėvynei visą, ką tik turėjo brangaus. Dėl to ir kuklus yra šis paminklas, kaip kuklus yra kiekvienas didis darbas, didis pasiūlymas. Šiandien šis paminklas yra mūsų laisvės, mūsų nepriklausomybės ženklas. Prieš šį paminklą

susirenka pasisemti stiprybės savo dvasiai lietuviai prieš šį paminklą ateina pareikšti pagarbos lietuvių tautai Lietuvos draugai, atvykę iš užsienių.

Šalia paminklo dar neperseniai supiltas kapas. Tai Lietuvos Nežinomojo Kareivio kapas. Čia amžino poilsio vieta vieno tų Lietuvos sūnų, kurie savo krūtinėmis atrėmė Lietuvos priešų antplūdį ir savo krauju atpirko Lietuvos nepriklausomybę. Dėl to šis kapas yra mums kilnaus pasiaukojimo priminimas. To kapo akivaizdoje mes prisimename didžiojo karo nuodintą, priešų apsuptą Lietuvą. Kaip atsitiko, kad Lietuva iš karo griuvusių pakilo laisva? Šiandien kažkas sako, kad tai buvęs stebuklas. Galbūt. Šis stebuklą tačiau padarė tie nežinomi lietuvių tautos karžygiai, vieno kurių kapą čia matome. Šis stebuklą padarė ir mūsų atgijusi tautinė sąmonė. Mes suprantame, kad esame lietuviai, ir, tai supratę, visi siekėme vieno tikslo — nepriklausomos Lietuvos. Tautos vienybė nugalėjo visas kliūtis, ir stebuklas įvyko.

Šiandien mes esame nepriklausomoje Lietuvoje. Ar turėtų tatau reikšti, kad šiandien jau viskas yra pasiekta ir kad šiandien mes galime leisti sau vidujinius nesutarimus. — Anaiptol ne. Nuo vidujinių nesutarimų yra žuvusios didelės valstybės. Dar pavojingesni tie nesutarimai yra mažoms tautoms. Neužmirškite, kad dar toli gražu ne visi mūsų tautos didieji siekimai yra įvykdyti. Mūsų tarpe yra brolių vilniečių, bet pati mūsų sostinė Vilnius dar tebėra svetimoje valdžioje. Politinė pusiau svyra Rytų Europoje tebėra vis dar nenusistovėjusi. Dėl to turime visi budėti. Dideliems tautos uždaviniams spręsti tautos vienybė šiandien mums yra ne mažiau reikalinga, kaip pirmaisiais Lietuvos valstybės atstatymo metais. Tik eidami vienybėje, mes būsim reikiamai atsparūs išoriniams pavojams ir sugebėsime gerai tvarkytis viduje.

Tsb.

J. E. Lietuvos Įgaliotas Ministeris P. Amerikai P. Jonas Aukštuolis su ponia.

J. E. P. J. Aukštuolis Brazilijoje.

Visa visuomenė pasauly tvarkosi valstybių pamatais, valstybių nustatyta tvarka. Jų pagrindinis uždavinys yra rūpintis savų narių reikalais, kaip ekonominiais, taip ir kultūriniais bei dvasiniais. Iš čia kiekvienos valstybės valdžia ir stato sau už šventą pareigą tą uždavinį vykdyti gyveniman, pasirinkus tokį ar kitokį tinkamesnį sau būdą. Tam tikslui nustatoma valstybės tvarkymo forma, leidžiami įstatymai ir t. t.

Bet visi žmonės nebūna patenkinti. Jie mato, kad jų reikalai nėra tinkamai aprūpinti, kad jie taip begyvendami neatsieks savo tikslo, kad jų ateitis rodomi jiems kas kart tamsesnė, tad ryžasi patys savim rūpintis. Neradami savo valstybėje tinkamų gyvenimo sąlygų, o matydami, kad kitur yra sąlygos geresnės, apleidžia ją ir vyks ta svetur. Iš čia ir prasidėjo emigracija arba išėvija.

Tačiau išvykdami iš savo valstybės emigrantai ir toliau pasilieka josios nariais. Todėl valstybės valdžios yra pareiga ir jais rūpintis. Iš čia, tose valstybėse, kur atsiranda didesnis skaičius emigrantų, valdžia steigia savo atstovybes, savo konsulatų, kurių uždavinys yra padėti savo piliečiams eiti prie savo užsibrežtų tikslų.

Mūsų išėvija Pietų Amerikoje tuo reikalu yra aprūpinta, Turim ne tik Konsulatą, bet nuo 1934 m. ir atstovybę su bustine Buenos Aires mieste.

Pirmuoju Lietuvos Atstovu Nepaprastu Pasiuntiniu ir Įgaliotu Ministeriu Pietų Amerikai yra J. E. Jonas Aukštuolis, kuris šiomis dienomis lankėsi São Paulo lietuvių kolonijoje.

P. Ministerio trumpa biografija.

J. E. Ponas Jonas Aukštuolis yra gimęs 1885 m. balandžio 20 d. Biržų apskrityje. Aukštuolis mokslus išėjo Petrapilio universitete, kurį baigė 1912 m. juristo diplomu.

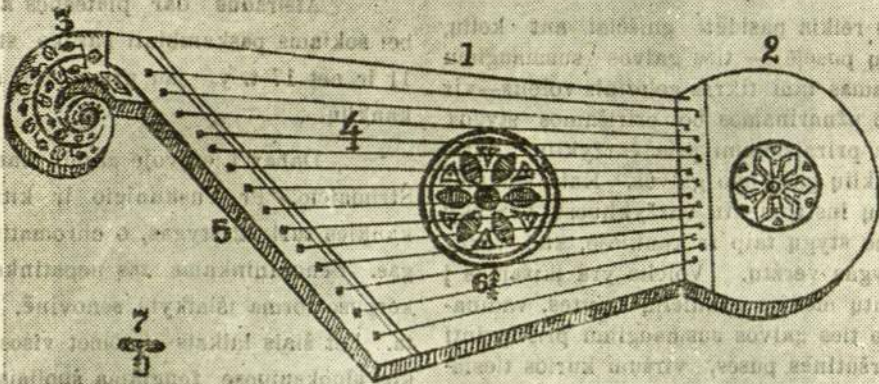
Būdamas studentu dalyvavo lietuvių organizacijose ir kaip susipratęs lietuvis joms dažniausia vadovavo, o Didžiojo karo metu kartu su kitais veikėjais stojo dirbti ir politinį darbą už Lietuvos Nepriklausomybę. Kur tik reikėjo, visur dalyvavo o kartais net ėjo ir visai atsakingas pareigas.

1919 m., susikūrus Nepriklausomai Lietuvai, p. Aukštuolis tapo paskirtas pirmuoju atstovu į Švediją, o vėliau į Norvegiją bei Olandiją.

1922 m. eina U. R. M. Teisių Administracijos Direktoriaus pareigas, o 1923 m. paskiriamas Atstovu Latvijai ir Estijai, kuriose sekančiais metais pakeliamas Nepaprastu Pasiuntiniu ir Įgaliotu Ministeriu. 1927 m. palieka Ministeriu tik Estijai, o 1929 ir Suomijai. 1930 m. grįžta į Kauną ir antru kartu eina Teisių Administracijos Direktoriaus pareigas. 1932 m. paskiriamas Nepaprastu Pasiuntiniu ir Įgaliotu Ministeriu Čekoslovakijai, o iš ten 1934

(Pabaiga 13 puslapyje.)

Kanklės.

Lietuvių tautinis muzikos instrumentas.

1) Liemuo, 2) galva, 3) rankėna, 4) stygos 5) varžykklai ir volelis, 6) garsiatakis, 7) raktas stygavimui. Ilgio turi 75 cm, pločio 32 cm, stotio su apačine ir viršutine lenta 5 1/2 cm. Stygos iš viršaus žemyn skaitant bus: 1 oktavės do, re, mi, fa — diez, sol, la, si, II akt. do, re, mi, fa — diez, sol, la, si. Platesnėse kanklėse yra daugiau stygų ir savaime platesė garsu skalė. Chromatinėse kanklėse kur yra nuo 34—37 stygų aukštyr bus: do, do — diez, re, re — diez, mi, fa, fa — diez ir t. t. arba žemyn do, si, si — bemol, la, la — bemol ir t. t.

J. Stankūnas.

Lietuvių Tautos menas.

(Taša)

Buvo seni kanklininkai, kurie kankliuodavo per kunigaikščių, didikų puotas, per tautos, tikybos, šeimynines iškilmes. Kanklės būdavo pilies rūmų saloninė muzika. Šiaip vaidilos giedodavo himnus, kanklėms pritariant, išleisdami valdovus į karą, žygius ir sutikdami laimėjusius, grįžtančius iš mūšių.

Lietuvos kunigaikščių viešpatavimo gadynėj kanklės buvo laikomos didžios pagarboj ir jų muzika labai branginama. Susijungus Lietuvai su Lenkija užsivertė ir Lietuvos kunigaikštijos istorijos lapas, suskaldė ir pavergė Lietuvą, nutildė pilyse valdijų dainos ir kanklių garsai... Ir paliko kanklės bajorų rūmuose ir grįčiose.

Sulenkęjus dvarininkams ir bajorams nutylė jų rūmuose kanklių aidai.

2. Kanklės senelių atminime.

Tiktai sodžiaus dūminėj grįčioj dar ilgą laiką dainoms pritardavo kanklėmis mūsų tėvai ir tėvų tėvai. Bet XIX rusai suokupavus Lietuvą ištūmė kanklės iš liaudies tarpo naujas muz. instrumentas — armonika. Ji, kaip ne taip greit genda instrumentas, nereikalaujans stygų nustatymo ir daug garsesnis patogesnis šokiams ir užėmė kanklių vietą.

Rūdyja sutrūkusios kanklių stygos, kurių garsai kitados mūsų pilyse ir rūmuose skambėjo ir žinyčiose su vaidlių giesmių balsais ore virpėjo, miškų gilumoj ir erdvių aukštybėj aidėdami gėsos «Graudūs kanklių balsai nebeskamba visai»... Kur skambės, kad jau senoji doresnioji karta, kuri dar mokėjo, brangino ir stengėsi palaikyti «šventosios Lietuvos» vardą, vienį išmirė, likusieji žilas galvas kretena, kriukiais stipriai pasiramšėiuodami. Švelnesnių jausmų kartos išmirė.

Paskutinės senųjų kartos vienas kitas senelis ar senutė su skaudancia širdimi žiūri į dabartinę, ypač po Didž. Karo, jaunimą kurio meilė prie senųjų brančių tautos palikimų invyko, jausmai su šiurkštėjo, kuriam svetima kultūra ir papročiai brangesni, negu savi.

Pamėgo jaunimas armonikas, balalalkas, mandalinas, gitaras.

Dūdų orkestrą mieste išgirdę ar armoniką kaime, meta vienas knygą, kitas plunksną, trečias kitokį darbo įrankį — bėga pakniobstomis strimigalviais į šokius... O Kanklės pelėja palėpėse, lietuvis ka daina netekė savo prisiekusiojo palydovo — kanklių švelnaus akompaniamento.

3. Kanklės.

Kanklės kaip žinome yra senovinis lietuvių tautinės muzikos instrumentas.

Jas senovėje dirbdavosi iš ąžuolo, kaip tvir

tybės simbolio. Paprastai jas skaptuodavosi iš viso medžio gabalo, tik viršų pridėdavo iš atskiros lentos.

Kanklių dalys: liemu, galva, rankena, stygos, mediniai važykliai (šriubai) ir volelis.

Kanklės reikia pasidėti guščiai ant kelių. Tada dešinėje jų pusėje — ties galvos susmaugimu gerai pristiprinamas tam tikras geležinis volelis — virbalas, ant kurio užnarinamos bei priišamos stygos. Kiti stygų galai priraišiojami prie varžyklių, kurie yra kitame kanklių gale nuo galvos. Kaip smuikos bei kitų styginių instrumentų varžykliuose yra sky lutės dėl įvėrimo stygų taip ir kanklėse, kad varžyklius sukant stygas veržtų. Volelis yra įkišamas į dviejų pritvirtintų medžio gabalėlių skylytes, vadinamų sargų, kurie ties galvos susmaugimu pristiprinti prie kanklių viršutinės pusės, viršum kurios tiesiama stygos.

Viršutinė kanklių lentos išpiaustoma žvaigždės pavidalo skylė su šešiais sparneliais — tai kanklių garsiatakis. Kai kada dedamas kanklėse garsiatakis toks kaip smuikoj, bet retai. Šią garsiatakia figūrą stilizuoja įvairiai.

Prie įgesnio šono, kairiajame kanklių gale, pridėdama suriesta rankena, panašiai kaip smuikos, kad tuo užrieta būtų galima kanklės pakabinti ant sienos arba neštis rankoje.

Senovinių kanklių mediniai važykliai būdavo perkiauti iš apatinės kanklių lentos pusės į viršutinę pusę. Apačioj lieka jų paplokšti galai dėl pato gesnio pasukimo, kai reikia stygas derinti.

Dabar dedami geležiniai važykliai, kuriuos kanklių dirbėjai išsirūpina specialiai iš fabriku. Jie sukinejasi tik su tam tikru raktu, kurio gale yra keturkampė skylė, kad šriubo galvą apkabintų. Bet šriubus gali padirbdinti ir šaltkalvis.

Dabar, kad suderinimą gerai laikytų, vieton geležinio volelio dedama medinė bei pieninė kelių centimetrų pločio lentelė, prie kurios, užaėrus stygas, ant įsuktų šriubelių, tuai prisispasuti.

Kanklių medinės dalys Lietuvoj gaminama: apačia ir šonai iš sauso, beržo arba klevo, o viršuti nē lenta eglinė, tankiai štrikuota. Brazilijoj dirbdiant negaliu medžio nurodyti, nes nepažįstu, bet tik galiu pasakyti kad apačia ir šonai reikalinga stiprio netampraus medžio, o viršutinei lentai minkšto, tankių ūgio sluoksniukų.

Senovinių kanklių stygos buvo įvairios: varinės, misinginės ir vielinės. Sulig kanklių platumu buvo ir stygų skaičius nuo 5—9. Kada senovėje buvo dainuojama vienbalsiai kvintės ir sekstės ambitus tuokart ir kanklės tębuvo su 5 ir 6 stygomis. Tokių kanklių buvo daugiausia apie Biržus. Pradėjus melodijos skalėi plėstis, atsiradus melodijai (veidžionei) pritarimas (paturavojimas) prisiejo

ant kanklių tiesti jau 9 stygas ir kankliuoti akordiniu būdu bei melodijai akompanuoti (homotoniniai). Devyniastygių kanklių yra ir dabar užsilikusiu įvairiose Lietuvos vietose.

Atsiradus dar platesnės apimties dainoms bei šokiams paskambinti pašoko stygų skaičius iki 11 ir net 17 t. y. jau prieš 100 metų buvo tokių kanklių.

Dabar Lietuvoje garsių kanklininkų Justino Štrimaicio, Pr. Puskunigio ir kitų nechromatinės kanklės turi 22 stygas, o chromatinės 34 — 37 stygas. Senovininkams tas nepatinka, nors kanklių korpuso forma išlaikyta senovinė, tik kiek stilizuota. Bet šiais laikais kuomet visose tautose, muzikos sluoksniuose žengiama šuoliais aukštyn, muzika be pustonų (chromatizmo) neįmanoma, kada kykla klausimas apie ketvirtatoninę muziką, tenkintis primityviu kankliavimu ir kanklėmis būtų absurdas. Be kitko buvo įvesta garso slopintojas ir akordų tinklas su garso kaitikliu, kurio pagalba galima gauti majorinius ir minorinius akordus. Vėliaus tai panaikino: garso slopintojas varžo laisvą įvairių akordų sudarymą ir greitesnį skambinimą, akordų tinklas apriboja kanklininko veikimą skambinant. Tada panašu į automatiškumą, todėl kanklininkų tarpe buvo ilgai diskutuojama ir prieita, kad nėra tikslius išradimas.

Taip gi kankliuojant vartoja ant pirštų tam tikrus žiedus.

Sulig p. J. Štrimaiciu kanklių tipai po visų perversmų ir bandymų turės nusištovėti trys: du pagrindiniai — aukštosios kanklės (melodijai vesti, I ir II altui) ir bosinės (tenorui, basui arba šiais akompanavimui) ir papildomasis — kanklių kontra basas, didesniems orkestrams.

Visi žymesni kanklininkai kankliuoja — koncertuoja Lietuvoje iš gaidų išmokus kūriniais pianui bei fizharmonijai parašytus.

Čia yra pasiūlyta aukšto tobulumo laipsnis kanklių muzikos srytyj, kad kanklės tapo sudėrintos su muzikos mokslu ir galima skambinti, naudotis visais fortepijoniniais veikalais. Tik aišku toks skambinimas reikalauja darbo iš kanklininko pusės.

Mūsų čia S. Paulų jaūniumi geriausiai tiktų paprastos — ne chromatinės kanklės. Lengva tokios kanklės sustyguoti, pramokti skambinti, kurios nereikalauja įpatingo mokslu darbo, pasiaukojimo: ir be didelių komplikacijų.

(Bus daugiau.)

Debesėliai balti plauko...

Petras Vaičiūnas

Gražus Pasaulis

Gražus, gražus pasaulis mano.
Su džiaugsmo saule iš dangaus!
Tiek daug širdis jame išmano.
Tiek duoda turto jis brangus!

Ramu, ramu, lyg kalbant malda,
Lyg krintant rasai ant gėlės,
Kad gražūs žodžiai širdį valdo,
Kad meilė žemės skausmą nugalės...

Puikus, puikus pasaulis mano!
Lyg tas druzelis ant gėlės!
Širdis, kai myli, nepamano,
Kad ryt gal džiaugtis negalės...

Einu keliu — jis eiti moja!
Ir kaip širdis jo nemylės,
Kad ten jos laukia mylimoji,
Prispaudus lūpas prie gėlės...

Gražus, gražus pasaulis mano
Su džiaugsmo saule, su žeme!
Tiek daug širdis jame išmano,
Kai širdimi iš jo semi...

**Skaityk ir platink vienintėli
Pietu Amerikoj žurnala
„VILTIS“**

A. Kelmutis.

Abisinija.

Paskutiniu laiku vis dažniau girdime minint Abisinijos (Etiopijos) vardą, kai Italija ėmė siūsti savo kariuomenę prie Abisinijos sienos į savo kolonijas — Eritreją ir Somalią. Tad bus ne pro šalį arčiau pažinti tą abisinų gyvenamą kraštą ir jo žinoves.

Apimamo ploto atžvilgiu Abisija yra didelė valstybė, nes apima arti 1.120.000 kvadratinų kilometrų, vadinasi beveik 20 kartų didesnė už Lietuvą, o už pačią Italiją — daugiau kaip pusketvirto karto. Bet gyve tojų turi ne taip daug, kiek galėtų gyventi, iš viso arti 11 su puse milijonų; kiti priskaito ligi 15 milijonų, o kiti tik ligi 6 milijonų. Sunku būtų tas skaičius tiksliai nustatyti, nes visuo tiuo gyventojų surašymo, kaip pas mus, ten niekas nedaro. Bet vis dėlto, apytikriai skaičiuojant, gali Abisinijos gyventojų būti apie 12 milijonų.

Abisija — tai nepaprastų kalnų kraštas. Didesnę da į Abisinijos vidurio sudaro tokios plokštakalnės, kurios yra pakilusios į viršų terasomis stačiais kraštais tad priėjimas į plokštakalnės ne visur yra galimas. Visur, kur pažiūri — tai pakriaušiai, tarpekiai, dūburiai. Visa tai kliudo susisie kimui. Tačiau patiems abisinams toks krašto nelygumas yra pačios gamtos sukurta tvirtovė, saugojan ti juos nuo svetimšalių užpuolimo.

Nors Abisija yra netoli pusiaujo (ekvatoriaus), tačiau joje klimatas nevienodas: žemose vietose — šiltas, o augštesnėse vietose — vėsesnis, ir la bai augstose vietose — gana šaltas. Žemose vieto-

Birutės šaltinis Birstone.

se daug yra pelkių ir miškų. 1000 — 1600 metrų augštumoje vidutinė temperatūra svyruoja tarp 25° — 35°, taigi gana šalta; 1600 — 3000 metrų augštumoje temperatūra svyruoja tarp 14° — 27°, taigi panašiu į Lietuvos vasaras, o 3000 — 4500 metrų augštumoje dieną esti 9° — 13° šilumos, o naktį dažnai žemiau nūro, kitaip sakant — gerokai pašala. Šiaurinėje krašto dalyje lietų periodas tęsiasi nuo balandžio mėn. ligi spalio mėn., kitur — nuo liepos mėn. ligi rugsėjo mėn. Upių slėniuose arba karštojoje juostoje vyrauja daug ligų, kaip antai dizenterija, dragsys, kurios ypač kimba į europiečius. Lietaus metu mažiausi upeliai dažnai pavirsta didžiausiomis upėmis, tada esti dideli potvyniai.

Kadangi Abisinijoje esama įvairaus klimato, tad čia auga įvairūs augalai ir įvairūs gyvuliai veisiasi. Yra daug begemotų, nosaragių, laukinių jautiųjų, dramblių, liūtų, hienų, beždžionių, antilopių, žirafų, zebrių, krokodilų ir kt. Naminių gyvulių pažymėtini — galvijai, avys, arkliai, kupriai. Nuoindgių gyvačių, kaip kitur, nėra daug, bet užtat daug driežų ir vėžių. Augalai — tie patys, kurie paprastai auga šiltuose kraštuose ir vidutinio klimato zonoje. Abisinija, reikia dar pasakyti, pasižymi vaisiniais augalais. Kultūriniais augalais dažnai daug kenkia vabzdžiai — skėrės ir termitai.

Žemės gelmėse yra įvairių mineralų: geležies, aukso, anglių ir kt.; bet visa tai dar nėra pakankamai išdirta, kokių ten didesnių žemės gelmių turtų esama.

Gyventojai yra ne vienos tautybės. Vyraujanti tauta — amaraų, kurių kalba dabar laikoma valstybine. Senovine šio krašto kalba, etiopų, dabar jau niekas nebekalba; šioji kalba yra dabar tiky-

bių knygų kalba, kitaip sakant — įvairios tikiybės apeigos atliekamos tiopų kalba. Viešpataujama ji tikiyba — krikščionių, bet abisinų krikščionybė daug kuo skiriasi nuo mūsų krikščionybės: tai mišinys krikščionių, mahometų ir žydų tikiybų. Savo erą jie skaito ne nuo Kristaus gimimo, bet nuo «pasaulio įkūrimo». Mūsų 1935 metai atitinka jų 7425 metus. Be krikščionių, Abisinijoje yra nemaža mahometonų, o taip pat ir stabmeldžių.

Seniausieji Abisinijos gyventojai priklausė negrų rasei. Jie kultūrą sėmė iš senojo Egipto, iš kur dar prieš Kristų persikraustė į Abisiniją apie 200.000 žmonių ir įkūrė čia valstybę. Kiek vėliau iš Pietų Arabijos čia atsikraustė nemaža arabų. Apie 330 metus šiame krašte paplito krikščionybė, atnešta iš Aleksandrijos. Jau 4—7 amžiuje čia kultūra, palyginti su kitais Europos kraštais, buvo auganti iškilusi. Bet vėliau teko Abisinijai labai daug kariauti su visokiais priešininkais ir todėl daugelis kultūros nukariavinių turėjo žlugti arba sunykti. Kurį laiką visą krašto valdžią buvo paėmę į savo rankas žydai, kurie viešpatavo ligi 1268 metų. Daug teko kariauti su anelais, kurie 1867 metais smarkiai sumušė abisimus. Kiek vėliau, būtent 1885 metais, abisimus sumušė italai, kurie atėmė iš Abisinijos kraštą, dabar vadinamą Eritrėja. Visa Abisinija pateko tada italų protektoratan. Po tokių smūgių abisinai jautė savo silpnumą, bet nenustojo vilties. Ir pagaliau jie tiek susiorganizavo, kad 1896 metais visiškai sutriuškino 26 tūkstančių italų kariuomenę, taip, kad tų pačių metų spalio 26 d. pagal padarytą taikos sutartį Italija atsisakė nuo protektorato Abisinijai. Tokiu būdu nuo 1896 m. Abisinija tapo vėl nepriklausoma valstybe. 1923

metais ji buvo priimta į Tautų Sąjungą.

Dvasinė abisinių kultūra dar gana žemai stovi. Skaityti, rašyti maža kas moka. Mokyklų taip pat maža yra. Laikraščiai, knygos, žurnalai — tai toki daiktai, kuriuos maža kas ten žino. Jų žemės darbo įrankiai dar labai primityviški. Jų gyvenamieji namai daugiausia be galo prasti: šiaip taip su lipdyti iš molio, akmens arba žolių. Bet vis dėlto jie mėgsta auginti įvairius kultūrinius augalus, o taip pat ir gyvūnius. Labai išsiplatinusi ir bityba; daug bičių produktų išveža į kitus kraštus. Taip pat daug kitur išveža odų, kailių, kavos, druskos, dramblio kaulų, pipirų kt.

Nors kultūra žemai stovi, tačiau pastaraisiais metais sėkmingai krašte veikia vad namųjų «jaunųjų abisinių» organizacija, kurios tikslas yra pakeiti vietos žmonių svietimą visiškai atsikratyti svetimšalių globos. Jiems dar labai trukdo abisinių konservatorių nusistatymas, kuriam daugiausia vadovauja dvasininkai, turį krašte daug įtakos.

Abisinai yra karingi žmonės. Jie nepaprastai taikliai šaudo. Šituo atžvilgiu jokia Europos tauta negali su jais susilyginti. Gal tik Pietų Afrikos boerai yra toki pat geri šauliai, kaip abisinai. Ir jei abisinai turėtų tokius pat ginklus, kaip europiečiai, tad su jais būtų labai pavojinga kariauti. Dabartiniai jų ginklai — tai šautuvai ir kuikosvaidžiai, kitų ginklų, kaip antai visokių patrankų ir kt., jie turi labai mažai. Bet tokiuose kalnuose, kaip pas juos, lengviausiai kariuomenei eiti tik tokiais, kuri ginkluota lengvaisiais ginklais. Kita vertus, abisinai yra labai patvarūs vaikščioti kalnais.

Abisinijos tautinė vėliava yra tų pačių spalvų, kaip Lietuvos, tik tos spalvos eina kita tvarka, būtent: žalia — geltona — raudona. Jų sostinė vadinasi Adis—Abeba.

* * *

Žmogus iš gretimųjų durų

Newton Chance (Nuotykių apysaka).

(Pabaiga.)

Mary anksčiau už mane pamatė laikraščius, kuriuose buvo parašyta apie Franko mirtį. Jo šei mininkė, grįžusi iš kino po vienuoliktos, rado jį jau negyvą. Policija žinojo, kad tai žmogžudystė, bet jų pastangos surasti žmogžudį buvo be vilties. Frankas buvo pinigų skolintojas. Jis turėjo knygą, pilną pavardžių. Suprantama, kad kas nors iš skolininkų galėjo norėti matyti jį negyvą. O mano pa-

vardės sąrašė nebuvo. Mary atrodė nusigandusi. O atsiminusi vakarykštį mano užtrukimą suprato, kur aš buvau ir nusigando dar daugiau. Tada aš jai pasakojau, kaip tas viskas įvyko. Raminau ją, kad to niekas nežino ir vargiai kada nors sužinos. Dabar aš matau, kad mano pasiaiškimas jai ramumo nesuteikė. Aš taip pat nebesijaučiau toks ramus. Bet norėdamas ją nuraminti, pabūciau ją taip sarkasti, kad net kraujas pasirodė lūpose.

Į įstaigą nuėjau paprastu laiku. Darbo metu, kai kurie bendradarbiai matė, kad esu išsiblaškęs, bet nutarė, kad aš naktį užiau, ir neišsiniogiau.

Nuėjęs pietų į restoraną, kuris buvo netoli mano įstaigos pasiėmiau laikraštį, norėdamas rasti naujų žinių apie Franko nužudymą. Taip, policija norėtų apklausinėti žmogų, kuris atsilankė pas Franką po dešimtos valandos. Nors ir užsisakiau pietus, bet tik pradėjęs valgyti pamačiau, kad joks kašnis į burną nelenda. Sėdėdamas prie stalo žvalgiausi ir jaučiau, kad man kyla noras su kuo nors pasikalbėti. Ir vėl prisiminiau policijos žinutę.

Ir staiga aš prisiminiau žmogų, stovintį gretimose duryse. Mielas Dieve, kaip aš galėjau taip visiškai jį užmiršti. Žmogus duryse rūkantis pypkę. Nėra abejonės, jis matė mane, matė mano veidą. Tai jo prieškambario šviesa apakino mane, kai ašėjau taku link Franko buto. Taip, jis mane matė, bet aš jo veido negalėjau matyti.

Atsikeldamas aš tik neapverčiau stalo. Priėjo padavėjas ir paklausė, gal aš blogai jaučiuos? Padaviau jam dešimtį šilingų ir, nelaukdamas gražos, išlėkiau iš restorano. Aš turėjau skubiai išbėgti, nes žmogus iš gretimųjų durų galėjo būti tarpe stovinčiųjų prie baro. Be abejo jis turėtų atsiminti mano veidą, žmogžudžio veidą. Apleidęs restoraną ir atsidualęs gatvėje, aš pajutau dar didesnį pavojų. Šimtai, tūkstančiai vyrųėjo šaligatviais. Juk jų tarpe galėjo būti iš gretimųjų durų.

Grįžęs namo Mary neradau. Nerasdama ramios vietos ir norėdama kiek išsiblaškyti ji išėjo į kiną. Po kino ji vaikščiojo dar galvodama kaip rasti išeitį iš susidariusios padėties. Tai buvo nelaimingas atsitikimas. Galimas daiktas, jei ji nebūtų išėjusi iš namų, tai tos istorijos galas būtų buvęs kitoks. Bet ji išėjo ir grįžo jau pervėlai.

Grįžęs namo visų pirmiausia aš stengiausi prisiminti, kaip galėčiau atrodyti žmogus iš gretimųjų durų. Norėjau prisiminti nors porą smulkmenų, iš kurių galėčiau susidaryti jo vaizdą, vaizdą žmogaus, kurį prisiminiau tik laikraščiams pasirodžius.

Sėdėti vietoje aš negalėjau. Pradėjau vaikščioti po visus kambarius.

Atidariau visus langus, norėdamas pakvėpuoti tyru oru, bet tuoj vėl juos uždariau ir užtraukiau

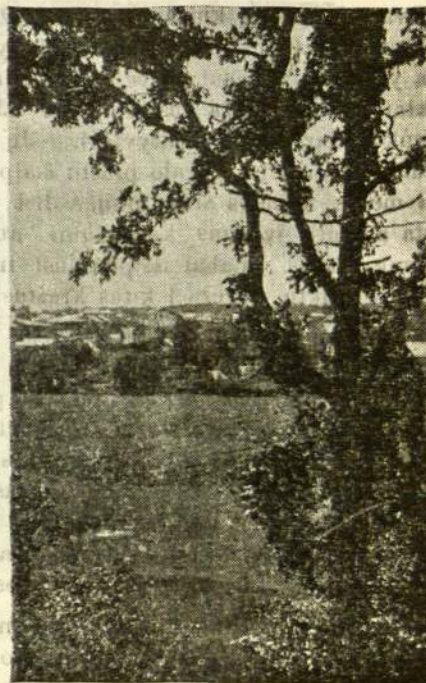
užuolaidas. Juk žmogus iš gretimųjų durų gali pamatyti mane per langą. Kas man reikėjo daryti? Laukti diena, kitą, o gal ir ištisus metus, kol galų gale, žmogus, žmogus iš gretimųjų durų, pažins ir parodys mane. Jis niekada neužmirš mano veido ir nors aš ištisus metus slapstyčiaus, bet vistiek ateis diena, jis mane sutiks ir kas tada?...

O, jei aš galėčiau apleisti šitą kraštą ir pranykti iš jo akių! Bet šito padaryti aš negalėjau. Staiga mesti tarnybą, išsiparduoti ir išvažiuoti užsienį? Visi mano draugai žinojo, kaip man puikiai sekasi. Tokia skuba negalėtų praeiti nepastebėta. Jie imtų galvoti ir tada kiltų įtarimas. Galų gale kas nors prisimintų, kad aš gyvenau arti Franko, kad žudikas dar nesurastas. Tada iškiltų aikštėn pirmųjų Mary veduvų istorija. Policija yra per gudri, kad praeitų tokius faktus nepastebėjus. Ji turi ilgas rankas, ir mirties tavęs nuo jos neapsaugos.

Vaikščiojau galvodamas apie šiuos dalykus tol, kol plaukai ant galvos ėmė siauštis. Kiekviena atsitikime gali na rasti išeitį, tik reikia rasti tikrą kelią. Bet koks dabar mano kelias? Kaip išvengti to žmogaus iš gretimųjų durų, kad aš vėl būčiau laisvas ir laimingas, kaip iki šiol. Mes taip ilgai buvome laimingi! Juk negalėčiau būti, kad mūsų laimė, mūsų gyvybė būtų sutriuškinta. Mūsų laimė, mūsų viltis, Mary, mūsų vaikas... kaip galėtų būti visi tie dalykai vienu akimirksniu sugriauti. Vakar mes buvome laimingi ir aš negalėjau daleisti, kad mūsų laimei atjot galas. Nel.. Reikia ką nors daryti. Man prisiminė visi brangūs ir malonūs mūsų bendro gyvenimo momentai. Pagaliau, aš suradau! Tai buvo vienintelis kelias, kuris galėtų mane išgelbėti. Aš eisiu pas žmogų iš gretimųjų durų, pasakysiu jam viską ir malduosiu, kad jis paliktų mane ramybėje. Tai buvo vienintelė išeitis.

Nuipės teinys išvežiau automobilį iš garažo, sulenkdamas vieną sparną. Manon Road buvo visai arti, bet aš negalėjau eiti pėsčias. Mano kojos buvo per daug silpnos. Staiga sustojęs ties Manon Road Nr. 3, aš išlipau. Kai aš pamačiau tas duris, aš vėl pasijutau silpnas. Man atrodė, kad mano širdis nustojo plakti. Atsirėmiau į automobilį norėdamas atgauti kvapą.

„Jūsų užpakalinės šviesos nedega“, pasakė man priėjęs vyras. Aš pasižiūrėjau, bet negalėjau ištarti nė vieno žodžio. Mano tylėjimas pasirodė jam keistas ir jis priejo arčiau. Manydamas, kad aš esu girtas, jis man padarė pastabą, kad tokiame stovy važiuoti draudžiama ir tuo pačiu metu parodė man policijos agento ženklą. Jis nutvėrė mane už rankos. Aš stengiausi jam ką nors pasakyti, bet joks garsas negalėjo išeiti iš mano lūpų. Aš sto vėjau šypsodamasis, kaip koks kvailys ir jaučiau, kad netenku paskutinių jėgų. Durys Nr. 3 atsidarė ir žmogus iš gretimųjų durų išėjo. Jis ėjo ta

Žavingosios Džukijos vaizdelis.

keliu link vartelių labai lėtai. Viskas buvo baigta! Aš nebegalėjau laukti, kol jis ateis ir pasakys, kas aš toks esu... aš negalėjau laukti... Štai taip atkavęs kvapą aš surikau:

— Klausykit! Aš užmušiau Franką! Aš užmušiau Franką!

Policininkas suspaudė mano ranką stipriau. Žmogus iš gretimųjų durų sustojo vidury takelio ir pakėlė galvą žiūredamas į šviesą. Ir tada aš pamačiau, kad jis buvo aklas.

* * *

J. Blažys.

Kultūra ir psichinė sveikata

Daug kalbam apie didelį ir vis didėjantį psichinių ir nervinių ligų išsiolatinimą kultūringoje žmonių. Įdomu paanalizuoti, kiek yra teisybės šiam teigimui ir, bendrai, ar esama sąryšio, ir kokio, būtent — tarp psichinės sveikatos ir kultūros.

Iš karto reikia pasakyti, kad psichinės ligos negalima laikyti tikrai dabartinės civilizacijos arba kultūros produktu. Psichinių ligonų būta visais amžiais ir įvairiomis civilizacijos sąlygomis. Jau Šventam Raste yra minima beprotybės (ir net jos simuliacijos!) atsitikimų. Štai, ilgą laiką buvęs beprotis Babilonijos valdovas Nabukadnėzaras, turėjęs nenormalumo priepuolius Saulius, o Dovydas

S. Paulo miesto vaizdas.

beprotį simuliavęs. Epizodas su Dovydu (Zomelio I kn. 2i persk.) ypatingai įdomus. Sykį Dovydas pabėgęs nuo Sauliaus siutimo į kitą kraštą ir ten suimtas, ėmė nuduoti beprotį prieš snėmusius jį žmones. «Ir jis savo gyimiu taip pasirodė ir kvailiojo tarp jų rankų ir daužės į angą prie vartų, ir jo seilės jam varvėjo į barzdą». Tai pamatęs karaliukas pas kurį buvo atvestas Dovydas, sušuko: «Štai, jūs matote tą žmogų be proto esantį, kam jūs jį pas mane atgabenote? Ar aš per az turiu pasiutusįjį, kad jūs jį atvestumėte, kad šalia manęs jis siaustų?» Taigi, psichinės ligos senovėje nebuvo retos, ir jos tada jau sukeldavo susirūpinimo.

Rytų kraštuose tarp klajojantių elgetų ir derivių yra daug pamišėlių; bepročiai, pasirodę pavojingi aplinkiniams, uždaromi kartu su nusikaltėliais. Niekam ten nerūpi jų statistika. Kolonijose, čiabuvių sveikata imta daugiau ar mažiau rūpintis; steigiamos jiems ir psichijatrinės ligoninės. Britanijos Indijoje tokios rūšies ligoninėse laikoma apie 10.000 ligonių, t. y. 1 laikomas ligoninėje beprotis tenka maždaug 35.000 gyventojų. Be abejo, čiabuvių ligonių bus daug daugiau, kaip parūpintų jiems vietų ligoninėse: daugumas pasiūkia «laisvėje». Ir kiek jų yra laisvėje, sunku tikrai pasakyti. Bet daugelis gydytojų, kuriems teko gyventi kolonijose, tvirtina, kad vadin. ligoninėse ir nekultūringose ten tose būna žymiai mažiau susirgimų psichinėmis ligomis, kaip kultūringojoje žmonijoje. Yra pastebėta, kad tose gyventojų sluoksniuose, kurie yra jau priartėję prie europiečių gyvenimo būdo, pavz., Indijos parsų tarpe, yra ir didesnis psichinių ligonių skaičius.

Panašiai, kaip dabar Rytų kraštuose ir kolonijose, buvo seniausiais laikais ir Europoje: psichinių ligonių buvo ir tada, tik jiems nebuvo tinkamos psichijatrinės pagalbos. Psichijatrinė pagalba išsiplėtojo tik per paskutinį šimtmetį. Senesniais laikais prieglaudos psichiniams ligoniams buvo savo rūšies «oazės dykynėje». Tokių oazių atsiradavo

kaikur prie bažnyčių ir vienuolynų. Šv. Vincenta^s a Paulo, mokytas pranciškonas, Tulūzoje, skelbė, kad psichiniai ligoniai reikia globoti ir gydyti, kaip visi kiti ligoniai.

Yra žinių apie prieglaudų psichiniams ligoniams steigimą ir Lietuvoje. Vilniuje tokią prieglaudą buvo įkūręs vyskupas Abraomas Vaina (Wojna) 1635 m. prie šv. Kryžiaus bažnyčios, o Varniuose, vysk. Antanas Tiškevičius — 1743 m. Įdomu, kad Varniuose ligoniai naudojami tokia laisve, kad vėliau — 1780 m. — vyskupas Steponas liepė iškelti prieglaudą užmiestui. Vyskupui atrodė nepriderančiu daiktu, kad bepročiai vaikiotųsi viduryje miestelio apie bažnyčią.

Deja, humaniškas elgimasis su ligonimis senais laikais buvo greičiau ne taisyklė, o reta išimtis — vienodai ir svetur ir Lietuvoje. Viešpatavo pažiūros, kad psichinės ligos tai «velnio apsidėmas» piktoji dvasia pavergianti žmogų arba dėl jo paties pasidavimo jai arba ją užleidžianti visokių burtų pagelba raganai ir raganos. Piktosios dvasios «apsėstųjų» tarpe būta, be tikrų psichinių ligonių, nemažo skaičiaus isterinių asmenų (ypač moterų), kurie pasiduodami viešpatavusių idėjų sugestijai, patys įtikėdavo savo apsidėmu ir priešnekdavo apie save nebūtų dalykų, liguistos fantazijos ir tamsumo pagaminėtų. Yra žinomos ištisos apsidėmo epidemijos anais laikais. Isterika apimdavo dideles minias. Geriausia kovos priemone su atsidavusiais piktojai dvasiai buvo laikoma ugnis. Tariamieji kaltininkai deginti laužuose. Taip žuvo daug tūkstančių žmonių. Ir Lietuvoje buvo nekitaip, kaip kitose šalyse: ir čia buvo raganų bylų ir čia degė laužai. «Tokiu būdu žuvo liepsnose daugybė žmonių visiškai nekaltų», pasakoja vysk. Valančius «Zemaičių vyskupystėje». Valančiaus žiniomis, paskutinioji Zemaičiuose raganinė byla buvusi 1807 m.; šį kartą įtarta raganystėje moterį paleido gyvą, tik gerokai apdaužė.

Mūsų amžius, vadinamas nervinguoju, jeigu

turėti galvoje tikrai isteriją, yra sveikesnis už anuos senus laikus. Isterijai duoda pagrindą žmogaus tam sumas, stoka kritiško proto, lengvas pasidavimas sugestijai. Vis tai savybės, kurios mažėja augant švietimui ir proto išsilavinimui.

Koki dabartinės kultūringos žmonijos psichi nė sveikata? Įvairių kraštų duomenys kiek skiriasi bet nelabai daug; bendra tendencija — psichinių ligų procentui gyventojų tarpe augti. Lietuvoje rei kia skaiyti apytikriai esant apie 1% gyventojų aiš kiai defektingus psicho-nervinių atžvilkiu: 0,2% psi chinių ligonių, 0,5% silpnapročių iš prigimties, 0,1% epipleptikų ir 0,2% didesnių psichopatų. Mums trūksta statistikos lyginti tuos duomenis su praeiti mi ir nustatyti tendencijas ateičiai. Paimkime An gliją: čia jau gana seniai vedama psichinių ligonių statistika. Anglijoje 1871 m. iš 1000 gyventojų bu vo 2,5 psichiniai ligoniai, 1893 m. — 3,0 o dabar 3,5. Šita statistika neapima prigimtų silpnapročių: jų vieny priskaitoma ne mažiau kaip 8 iš 1000 gy ventojų.

Tose šalyse, kur psichijatrinė pagalba stovi aukštai (juo kultūringesnė šalis, juo pilnesnė ten psichijatrinė pagalba — ligoninių, prieglaudų ir t.t. pavidalu) dienis ligonių skaičius psichijatrinėse įs taigose prilygsta dienišiam ligonių skaičiui visose kitose ligoninėse; kaikur jis net didesnis. Taip, Š. Amerikos Jungt. Valstybėse 1929 m. vidutiniškas dienis ligonių skaičius psichijatrinėse ligoninėse buvo 395.407, o visose kitose ligoninėse — 331.359.

Čia pasitenkinsime šiais keliais duomenimis. Iš jų jau aišku, koks dabar yra didelis psichonervi nio defektingumo išsiplatinimas; nereikia aiškinti, kiek dėl tokio dalyko turi moralinių ir materijalinių nuostolių kiekvienas kraštas.

Kiek dėl dabartinio psichinių ir nervinių li gų išsiplatinimo yra kaltos nūdienės civilizacijos ir kultūros sąlygos?

Reikia pasakyti, kad konstatuojamasis psi chinių ligų dažnumas ir dažnėjimas mūsų laikais kultūringoje žmonijoje, palyginus su senesniais lai kais, pareina iš dalies — ir tai, turbūt, nemažos da lies — nuo to, kad vis labiau tobulėja psichinių su sirgimų pažinimas; į psichijatrines statistikas paten ka dabar ir lengvesni psichikos susirgimo atsitiki mai, tobulėja ligonių registracija. Sudėtingomis nū dienio gyvenimo sąlygomis lengviau išeina aikštėn toki psichiniai trūkumai ir susirgimai, kurie papras tesnėmis sąlygomis liktų nepastebėti. Mūsų laikais, kai visur yra privalomas pradinis vaikų mokymas ir privaloma karo tarnyba, paaiškėjo, kiek daug yra tokių vaikų ir jaunuolių, kurie dėl prigimto silpno proto netinka nei mokslui nei tarnybai. Labai pa daugėjo silpnapročių statistika, bet tai nereikia, kad mūsų laikais kultūringoje žmonijoje silpnapročių būtų daug daugiau, kaip seniais laikais ir nekultū ringoje visuomenėje.

(Bus daugiau)

Bananų krūmas.

Parinktos Mintys.

— Gera knyga dažnai būna geriausias gy venimo paminklas, rezervuaras kil niausių minčių, kurioms buvo skirtas gyvenimas, nes žmogaus gyvenimo pasaulis dažniausia būna jo minčių pasaulis.

— Praktiškas sveikas protas semiamas gyve nino prityrimo mokykloje.

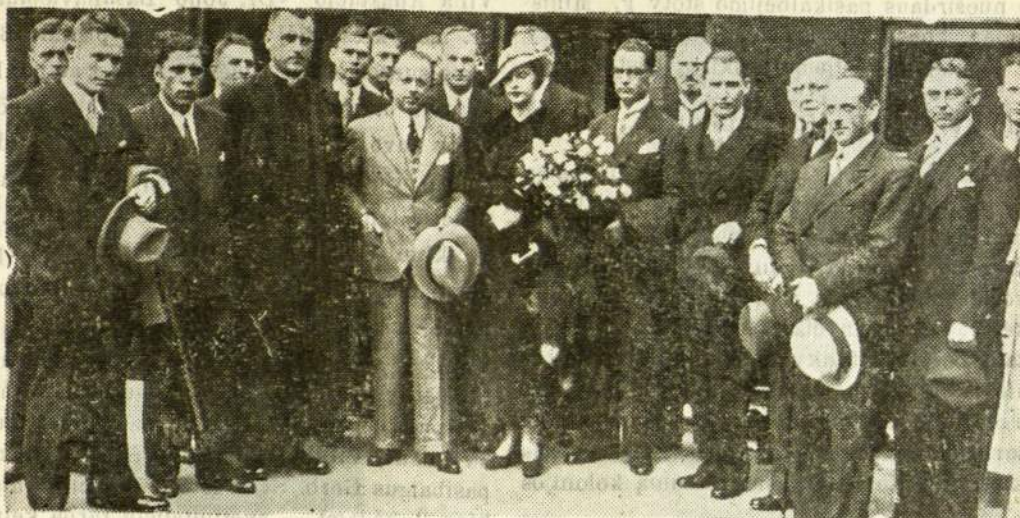
— Santykiavimas su kitais žmonėmis taip pat būtinas pažinimui savęs.

— Beveik visi didieji žmonės perėjo gyveni mo sunkenybių mokyklą.

— Be abejonės, moters aukštesnės ypatybės įausmais pasireiškia, jos santykiuose su kitais.

— Rūpindamies apie kitų naudą, mes sutei kiam naudą sau.

— Kiekvienas progreso žingintis reikalauja nugalėjimo sunkenybių ir kliūčių, ir įvydomas nes vyruojančių ir tvirtavusių žmonių galvočių, didžiųjų išradėjų, patriotų ir didžiųjų veikėjų visose gyvenimo srityse.

J. E. Lietuvos Įgaliotas Ministeris ir Nepaprastas Pasiuntinys Pietų Amerikoj P. J. Aukštuolis su Ponia «Estação do Norte» stoty Jį pasitikusių konsulų, vietos valdžios ir lietuvių kolonijos atstovų tarpe.

(rašė J. E. P. Ministeris)

m. perkeliams tas pačias pareigas eiti visoj Pietų Amerikoj, kur savo kredencialus (įgaliojimus) įteiktų valstybių prezidentams šioje eilėje: Argentinoj — spalio 10 d., Urugvajuj — spalio 30 d., Paragvajuj — gruodžio 14 d., o Brazilijoj tik šiais metais rugpjūčio 27 d.

Kredencialų įteikimas Brazilijos Vyriausybei:

Rugpjūčio mėn. 27 dien. Rio de Janeiro, Brazilijos Respublikos Prezident. rūmuose Cattete įvyko iškilmingas priėmimas naujai paskirto Lietuvos Respublikos Nepaprasto Pasiuntinio ir Įgalioto Ministerio P. J. Aukštuolio, atvykusio įteikti savo paskirimo raštus.

Atvykęs į Prezidento rūmus Gerbiamas Ministeris buvo sutiktas Vyriausio Štabo dežuruojančio karininko ir tuoju palydėtas į iškilnių salę, kur jo jau laukė Prezidentas Dr. Getulio Vargas, Užsienių Reikalų Ministeris José Carlos de Macedo Soares, Vyr. Štabo viršininkas generolas Francisco José Pinto, jo padėjėjas karo laivyno kapitonas Americo Pimentel ir kiti aukšti valdžios atstovai.

Naujai paskirtam Lietuvos Ministeriui P. J. Aukštuoliui įteikus savo paskirimo dokumentus ir atlikus kitas reprezentacijos apeigas, buvo pasakyta keletas nuoširdžių prakalbų ir gražių kaip vie nai, taip ir kitai Valstybei sveikinimų bei linkėjimų.

Po įteikimo kredencialų ceremonijų, išvykstančiam iš Prezidento rūmų J. E. Ministeriui P. J. Aukštuoliui, kaip ir Jam atvykus, buvo atiduota prieš rūmus išrikiuotos kariuomenės bataliono atitinkama kariška pagarba.

J. E. P. Ministeris Brazilijos sostinėje.

P. Jonas Aukštuolis Rio de Janeiro mieste, įteikęs kredencialus Brazilijos vyriausybei, išbuvo iki rugsejo 16 dienos. Per tą laiką vedė derybas Užsienių Reikalų Ministerijoj Brazilijos konsulato Lietuvai įsteigimo ir prekybinių santykių užmezgimo reikalui. Ir reikia pažymėti, kad ši misija p. Ministeriui pilniausia pasisekė: Brazilijos Vyriausybė sutiko įsteigti Kaune savo konsulatą, į kur nuo sausio 1 d. bus paskirtas pirmas konsulas. Tam reikalui jau tapo įneštos į valstybės sąmatą atitinkamos sumos.

Rio lietuviai P. Ministerį ir jo žmoną tinkamai pagerbė «Vilnies» draugijos suruoštame priėmime.

P. Ministerio į São Paulo atvykimas.

J. E. Jonas Aukštuolis, su žmona atvyko iš Rio de Janeiro į São Paulo rugsejo 17 d. ryte. Į stotį P. Ministerio pasitikti susirinko gana skaitlineas žmonių būrys kurių tarpe Liet. Konsulas p. Br. Steponaitis, lietuvių parapijos klebonas kun. B. Sugintas ir beveik visų lietuvių organizacijų atstovai, mokytojai, mokyklų skautai ir mokiniai. Taip pat sutikime dalyvavo Latvijos ir Suomijos konsulai, Pabaltės Valstybių Draugų S-gos pirmininkas Dr. Synesio Rangel Pestana ir kiti. Ir visi atvykusių svečių sveikino su laimingu atvykimu bei linkėjo linksmai praleisti laiką šioje lietuvių kolonijoj, kurią malonėjo aplankyti.

D. L. K. Vytauto ir Dr. V. Kudirkos mokyklų mokiniai, pasveikindami Gerb. Svečius, įteikė Poniai gražius didelį rožių buketus, o mažytė skautė pasakė kelis sveikinimo žodžius.

Po nuoširdaus pasikalbėjimo stoty P. Ministeris su žmona, konsulo p. Steponaičio lydimi, nuvyko į Hotel Esplanadą, į Jiems paskirtą būstinę.

Lietuvių Kolonijos lankymas.

Nors iš kelionės pavargęs, bet dar tą pačią dieną J. E. p. Ministeris su žmona parapijos klebono kun. Suginto ir konsulo p. Steponaičio lydimi aplankė statamą V. Zelinoj lietuvių bažnyčią, kuri į Gerb. Svečius patarė gerą įspūdį. Čia p. Ministeris pareiškė, kad ši bažnyčia busiant amžinu mūsų kolonijos tautybės ir katalikybės paminklu ir ne tik čia S. Paulo mieste, bet ir visoj Pietų Amerikoje, nes nei Argentinoje, nei kitur lietuviai savosios tautos gyvybę neturi. Pareikšdamas tai Gerb. P. Ministeris padėkojo kun. Sugintui už pasidarbavimą kolonijos labui.

Dar tą pačią dieną aplankė Villa Bellos mokyklą, o vakare savo būstinėje priėmė organizacijų atstovus, su kuriais kalbėdamas gerėjosi mūsų kolonijos kultūrinio gyvenimo.

Rugsėjo 18—19 d. p. Ministeris aplankė kitas tris mokyklas ir «Lietuvio» bei «Vilties» redakcijas.

Taip pat dalyvavo privatinėse priėmimuose — 18 rugsėjo pas kun. Sugintą, o 19 pas p. Čemarką, kur be gerb. svečių dalyvavo ir kai kurių organizacijų atstovai.

Valdžios įstaigų lankymas.

J. E. p. Ministeris e. Konsulo p. p. Steponaičio lydimas rugsėjo 18 d. 11 val. padarė oficialų vizitą São Paulo miesto P. Gubernatoriui.

P. Ministerį labai iškilmingai priėmė laikinai Gubernatorių pavaduojąs Secretario da Educação Dr. Cautidio de Moura Campos gražiai iškilmingai papuoštuose Gubernatoriaus rūmuose «Campos Elzeos».

Laike priėmimo dalyvavo ministerių kabine to sekretorius Dr. Carlos de Moraes Barros ir keli kiti žymesni valdžios atstovai.

Tą pačią dieną 2½ v. p. p. J. E. Ministeris padarė vizitą ir São Paulo prefektui, kur taip pat buvo iškilmingai priimtas.

P. Ministeris pas São Paulo Arkivyskupą.

Rugsėjo 19 d. J. E. p. Ministeris, lietuvių kolonijos klebono kun. B. Suginto lydimas padarė vizitą S. Paulo Arkivyskupui. Per nuoširdų pasikalbėjimą buvo užsiminta ir apie lietuvių parapijos reikalus, apie ką J. E. Arkivyskupas labai prielankiai atsiliepė.

P. Ministerio su poniu priėmimas Villa Anastacio.

J. E. Ignatovas Ministeris su poniu rugsėjo 20 d.

Villa Anastacio «Dr. Jono Basanavičiaus» v. liet. pr. mokyklos salėj buvo gražiai priimti Br. lietuvių s-gos suruoštose iškilmėse į kurias atsilankė įvairių lietuvių organizacijų nariai ir daug svečių, kurių tarpe buvo ir svetimtaučių. Iškilmes atidarė e. konsulo p. Gerb. Br. Steponaitis, apibūdindamas p. Ministerio lankymosi svarbą mūsų kolonijai. Taip pat sveikino Garbingus svečius ir linkėjo pasisekimo dirbti mūsų brangios Tėvynės — Lietuvos ir šio nysestės lietuvių kolonijos gerovei. Po atidarymo «Vilties» s-gos choras padainavo pritaikintų momentui lietuviškų dainelių, iš kurių J. E. Ministeriui labai patiko populiarios kompoz. Zilevičiaus dainelės «Vilniaus, Vilniaus» išpildymas. Koncertinei daliai pasibaigus Gerb. Svečius organizacijų atstovai sveikino linkėdami — svetimtaučių tarpe kelti Lietuvos vardą, užmegzti tamprus prekybinius ryšius su Brazilija ir t. t.

Po sveikinimų J. E. Ministeris toriningoj ir gražoj kalboj papasakojo dalyviams apie Rio de Janeiro kredencialų įteikimą, apie ekonominių ryšių užmezgimą, apie Argentinos lietuvių kultūrinį ir organizacinį gyvenimą ir pažintą mūsų kolonijos gyvenimą.

Gerb. svečias ragino visus lietuvius, metus asmeninią nesantaiką, vieniogai dirbti kultūrinę dirvoj lietuvišką darbą, visur būti pavyzdingais lietuvišiais. Gerb. Ministerio kalba palydima triukšminga delna plojimui ir valio. Po Tautos Himno apie 12 val. nakties išvyksta Aukštieji Svečiai, dalyviai su puikia nuotaika išsiskirsto namo.

JUOKU KAMPELIS.

TRAUKINYJE.

Traukiniu važiuoja jaunavedžių pora. Išvažiavęs iš tunelio jaunavedys klausia savo jaunąją žmonelę:

— Brangioji, jei aš bučiau žinojęs, kad šis tunelis toks ilgas, tai bučiau tavę pabučiavęs.

Jo žmonelė nustebusi atsiliepė:

— Tai ne tu mane bučiavai?

Dentisto duktė: — Na, brangusis, ar jau prašei tėvelį mano rankos.

Nedrašus jaunikaitis: — Ne. Kiekvieną kartą įėjęs į jo kambarį nustoju drašos. Šiandieną daviau jam ištraukti kitą dantį.

* * *

Anupras Tumėnas.

«Vilties» S-gos Villa Belos skyriaus buvęs sekretorius.

Anupras Tumėnas pastaruoju laiku atsistatydino nuo einamųjų šiais metais «Vilties» s-gos Villa Belos skyriaus sekretoriaus pareigų. A. Tumėnas yra susipratęs lietuvių, organizacinį darbą dirbo nuo pat skyriaus įsikūrimo Villa Belos rajone pradžios iki atsistatydinimo dienos. Materialių sąlygų verčiamas turėjo apieisti São Paulo miestą. Išvyko į Barretos. Nors iš «Vilties» s-gos narių neišstojo, tačiau jo asmens trūkumas valdyboje jaučiamas, nes A. Tumėnas visa savo jauna siela buvo pasišventęs to skyriaus gerovei.

Linkime darbščiam viltiečiui naujoj vietoj gerai įsikurti ir, materialiai sustiprėjus, grįžti atgal Villa Belos skyriun.

Viltietis.

* * *

LENKAS BAŽNYČIOJE.

Kartą vienas Lietuvos lenkas sekmadienį po pamaldų nuėjo į bažnyčią, atsiklaupė prie altoriaus ėmė melstis pusbalsiai: «Ačiū Tau, Dieve, kad Tu mane sutvėrei bajorą ir atskyrei nuo tų chamų...»

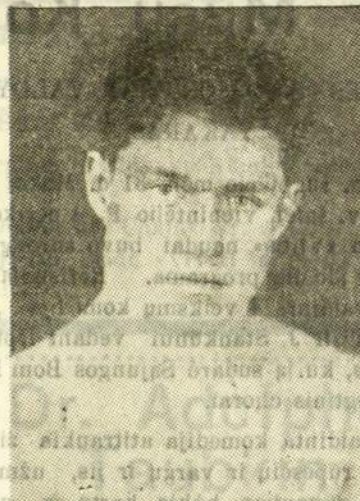
Tuo laiku zakristijonas užlindęs už altoriaus valė dulkes. Išgirdęs tokią lenko maldą, atsiliepė. «Nors tu lenkas, bet darnas».

— Kokį, Dieve, sutvėrei, tokį ir turi, — at sakė nusizemięs lenkas.

NERVUOTAS TĒVAS.

Kambaryje sėdi tėvas ir skaito laikraštį. Prie radio aparato sėdi jo mažas sūnus ir sukinėja aparatą, gaudydamas įvairius garsus, tačiau jam tai nesiseka ir jis klausia tėvą:

— Tėveli, kai aš čia pasuksiu, kas bus?

Lietuvis boksininkas Balys Adamavičius.

«Vilties» Villa Belos skyr. prietelis, jaunas ir energingas lietuvis Adamavičius, slapyvardė «Balys», suorganizavęs grupę brazilų boksininkų, kurie š. m. rugpiūčio mėn. 3 d. surengtam skyr. vakare «Lega Lombarda» salėje rungtynėmis pajvairino vakaro programą, suteikdami atsilankiusiems svečiams nemaža malonumo.

Tenka pažymėti, kad tose rungtynėse vienas miklausiai ir geriausiai žaidžiusiu buvo Adamavičius.

Viltietis.

— Ryga.

— O kai čia?

— Karaliaučius.

— O jeigu čia pasuksiu?

— Gausi į kailį.

KVAILIU VADINS.

Vienas amerikietis, parvažiuavęs į Lietuvą, nusipirko didelį ūkį. Kartą jis važiuoja su bernu į miestelį į turgų ir sako jam:

— Jonai aš tave vadinsiu «Džonai» tai amerikoniškai ir aš pripratęs taip vadinti.

Bernas: — O kaip aš jus, gaspador, vadinsiu?

— Kvailas esi.

— Gerai gaspador!

SAVE PAŽĪSTA.

Motina: — Klausyk, tėvai, Albinas kasdien į tave panašėja ir panašėja.

Tėvas: — O ką jis šiandien vėl padarė? Duok su diržu.

Mūsų Kolonijos Gyvenimas

VILTIES S-GOS CENTRO VALDYBOS VAKARAS.

Š. m. rugpiūčio mėn. 31 d. Mokoj „Dariaus ir Girėno“ v. salėj, vienintėlio P. Amerikoj populiaraus žurnalo «Viltis» naudai buvo surengtas vakasu gražia ir įdomia programa. Režisuojant L. Stanevičiui suvaidinta 4 veiksmų komedija „Nepasisekė Debiutas“ ir J. Stankūniui vedant išpildyta koncertinė dalis, kurią sudarė Sąjungos Bom Retiro skyriaus ir jungtinis choras.

Suvaidinta komedija atitraukia žiūrovą nuo kasdieninių rūpesčių ir vargų ir jis, užmiršęs savo apgailėtino gyvenimo būklę, kartu su vaidintojais juokiasi.

Melođingosios ir turiningos dainos kiekvienam lietuviui dalyviui primena gimtinę Lietuvą ir sužadina jo atbūkusius nuo fabriku dundėjimo, jausmus, pabunda meilę ir pagarbą Tėvynei:

I šį vakarą atsilankė ir svetimtaucių svečių meno sekcijų atstovų: estų rusų ir latvių, kurie grožėjosi mūsų skoningu menu ir kolonijos scenos laidėjimais.

Išsiskristydami svečiai linkėjo lietuviams meno mėgėjams ir toliau ta pačia kryptimi ugdyti gražųjį tautišką meną.

Šviesuolis.

DR. V. KUDIRKOS MOKYKLA NUKENTĖJO NUO AUDROS.

Š. m. rugsėjo mėn. 11 d. apie 5 val. ryto siautusi S. Paulo m. baisi audra nepaėjo nepalietusi naujosios ir gražiosios Dr. V. Kudirkos mokyklos. Didžiuliai ledų krituliai audros metų krisdami išdaužė languose virš 50 stiklų, ir išardė kampą čerpinio stogo. Nuostolių padaryta apie du šimtu milreisų.

Mokietis.

„ŠV. JUOZAPŲ“ BENDRUOMENĖS 7 METŲ MINĖJIMAS.

Š. m. rugsėjo 8 d. S. Paulo Lietuvių Rymo Katalikų „Šv. Juozapo“ bendruomenė minėjo 7 metų gyvavimo sukaktį. Paminėjimas prasidėjo iškilmingomis pamaldomis, kurias Bendruomenės pirmininkas kun. B. Sugintas laikė Šv. Antano bažnyčioj. Per pamaldas giedojo jungtinis «Vilties» S-gos choras. Po pamaldų visi katalikai lietuviai suėjo į Bendruomenės salę, kur įvyko iškilmingas susirinkimas. Susirinkime pirmininkavo Bendruomenės pirin. kun. B. Sugintas, nenuilstamai besidarbuojąs Jos gerovei. Atidarydamas paminėjimą įžanginėj kalboj Gerb.

pirmininkas trumpai apibūdino Bendruomenės septynių metų veiklą ir išskė Jos, proriejų nuopelnus.

Po atidarymo pakviestas garbės prezidiumas, į kurį įėjo organizacijų atstovai ir pasižymėję kolonijos veikėjai. Organizacijų atstovai ir pavieniai asmenys sukakties proga sveikino Bendruomenę ir linkėjo Jai sėkmingai įvykdyti užsibrėžtų tikslų kurių svarbiausiuoju šiuo metu yra bažnyčios statybos užbaigimas.

Po to sekė p. J. Stankūno paskaita, kurioj smulkiai išdėstė Bendruomenės 7 metų veikimo apžvalgą.

Paskaitai pasibaigus «Vilties» s-gos choras gražiai padainavo tautinių dainelių.

Katalikas.

LEONAS STANEVIČIUS IŠVAŽIUOJA LIETUVON.

Š. m. rugsėjo mėn. 24 d. laivu «Macedonier» iš Santos išvyksta Tėvynėn S. Paulo lietuviams gerai žinomas prityręs artistas ir sumanus režisorius Leonas Stanevičius. Mūsų kolonijoj palyginamai mažai gyvenęs, viso apie vienus metus, o jau spėjęs meno srity daug pasidaruoti. Nė vienai lietuvių organizacijai prašomas neatsisakęs bet kuo padėti parežisuoti, dekoracijas nupiešti ar k.

Leonas Stanevičius.
«Vilties» S-gos režisorius.

Lietuvon grįžta kviečiamas šaulių būrio, kuriame iki atvykimo Brazilijon dienos nenuilstamai dirbo scenos mene.

Leonas Stanevičius yra karštas Tėvynės mylėtojas, uolus šaulys, vaidyba skleidžiąs Vl. Putvinsko idėjas.

S. Paulo lietuviai liūdi netekdami gabaus scenos vadovo.

Viltietis.

SIUVĖJU DĖMESIUI

Duodame vyriškų ir moteriškų rūbų kirpimo pamokas labai prieinamomis sąlygomis.

JUOZAS IR STASYS ŠLIKTAI

Siuvėjai — specialistai, diplomuoti Chmieliansko Kirpimo ir Siuvimo Akademijoje Kaune su ilgamete darbo praktika Lietuvoje ir S. Paulo.

Vyriškų rūbų kirpimo pamokos duodamos ant rua Duque de Caxias Nr. 6 — A; moteriškų — rua Conceição Nr. 79 — A. Ten pat siuvami, sulig naujansių madų vyriški ir moteriški rūbai. Didelis medžiagų pasirinkimas.

DĖMESIO!

Diplomuotas siuvėjas lietuvis, su ilgą darbo praktika, atlieka darbą sąžiningai ir gerai, kainos pigios.

Prašome įsitikinti!
Diplomuotas siuvėjas

G A L E C K I S .

S. Paulo, Rua Duque de Caxias 47

Telefona Nr. 4-1457.

Kiekvienas susipratęs lietuvis išėivis skaito

vienintėlį Brazilijos lietuvių laikraštį

«LIETUVIS».

«LIETUVIS» yra didžiausias, rimčiausias ir įdomiausias, nepartinis lietuvių savaitraštis netik Brazilijoje, bet ir visoje Pietų Amerikoje.

JIS YRA PIGIAUSIAS, nes kainuoja metams tik 10 milreisy, pusmečiui 6\$000 ir atskiriems mėnesiams po 1\$000. Į Lietuvą metams 20\$000, pusmečiui 10\$000. Į visas Amerikos valstybes metams tik 1\$000, pusmečiui 8\$000.

Jei dar nesi «LIETUVIO» prenumeratorius, tai nieko nelaukdams, užsisakyk jį sau ir savo giminėms bei pažistamiems Lietuvoje, Amerikoje, Argentinoje ar kur kitur.

Užsisakyk «LIETUVI», kas savaitę turėsi daugybę žinių iš Lietuvos, viso pasaulio, Brazilijos, vietos lietuvių gyvenimo ir t. t. Tat pasiskubink! Pinigus siųsti šiuo adresu:

«LIETUVIS» Caixa Postal 1764
S. Paulo.

Dr. Adolpho Taubkin

A D V O K A T A S

(DIPLOMUOTAS S. PAULO FAKULTETO)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai. Raštinė: Rua Direita Nr 2, 2-as aukštas salė 5. Te lef. 2 1629. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak. Kalba lietuviškai.

JUNIME,

tavo jauna dvasia visuomet reikalauja peno. Tu gyveni ne vien kūnu, bet ir siela. Tu privalai maitinti savo dvasią lietuvišku spauzdintu žodžiu. Nieko nelaukdams užsisakyk vienintėlį Pietų Amerikoje jaunimo žurnalą «VILTIS».

Tu jame rasi visada daug naudingų pasiskaitymų, apysakų gražių vaizdėlių iš savo gimtinės ir kitų kraštų, daug įdomių ir pamo kinančių straipsnių, eilėraščių, juokų ir kt.

«VILTIS» metams kainuoja tik 8\$000, pusmečiui 5\$000. Į Lietuvą — metams 15\$000 pusmečiui 8\$000. Į visas Amerikos valstybes — metams 1\$000, pusmečiui 6\$00.

Pinigus siųsti „Viltis“ caixa postal 1764
S. Paulo.

Redakcijos ir Administracijos adresas: rua
Bandeirantes, 92 S. Paulo.

Vokiečių fotografijų įstaiga „BERNARDO“

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidimime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT
Rua São Caetano, 111 (senas n. 103)
Tel. 4-5576 São Paulo.

LILLA ZELINA

AUKŠTA VIETA, GERAS ORAS, PLAČIOS GATVĖS, SVEIKAS VANDUO, ELEKTROS
 ŠVIESTA, LIETUVIŲ BAŽNYČIA IR T.T. BONDŽIŲ, AUTOBUSŲ IR TRAUKINIŲ SUSISIEKIMAS
 SKUBEKIT. ISIGYTI NUOSAVĄ ŽEMĖS SKLYPĄ! DUODAMA MATERIOLAS ISSIMOKĖ-
 JIMUI. DARYRA ŽEMĖS PO 104000 UŽ M² ILGAM ISSIMOKĖJIMUI. TEIRIAUTIS;
 PRAČA ANTONIO PRADO N°3 SOB. TELEPHONE 2-5023

VIETOJE:

PAS KARLOS KORKISCHKO

AV. ZELINA N° 33

ŽEMĖS SAVININKAS CLAUDIO MONTEIRO SOARES.